حمد مرتضی، حمد مطابق با سنت

شاگرد ۲: چند ویژگی از حمد مرتضی للخلق را می‌فرمایید؟ یعنی چگونه حمدی است که مرتضی للخلق است، آن هم به فاعلیت خدای سبحان؟

استاد: این هم نکته‌ی خیلی خوبی است. حدیثی در باب شهادتان قول و عمل هست. خیلی روایت قشنگی است. در کافی شریف هست:

> «قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَا قَوْلَ إِلَّا بِعَمَلٍ وَ لَا قَوْلَ وَ لَا عَمَلَ إِلَّا بِنِيَّةٍ وَ لَا قَوْلَ وَ لَا عَمَلَ وَ لَا نِيَّةَ إِلَّا بِإِصَابَةِ السُّنَّةِ»[1].

ارتضاء در این است که ما از کسانی که علمشان مطابق با واقع است، پیروی کنیم. خودمان تخیل نکنیم. «الا باصابة السنة»؛ گاهی قول و عمل و نیت هست، اما اگر اصابت به سنت نباشد، درست نیست. چرا؟؛ چون «فَعَمُوا وَصَمُّوا» و تاهوا است. تیه است. «مَنْ دَانَ اللّٰهَ بِغَيْرِ سَمَاعٍ مِنْ عَالِمٍ صَادِقٍ أَلْزَمَهُ اللّٰهُ التِّيهَ إِلَى الْغَنَاءِ»[2]؛ باید از عالم سماع داشته باشد.

علی ای حال این جور به ذهن می‌آید آن چه ارتضاه لخلقه است که یلیق بجنابه. کل حمد لایلیق بجنابه لایترضی به. چرا؟ چون خداوند متعال را به وصف شاخک دار بودن می‌کنید. خدا به این راضی است؟! این جور نیست. اگر در آن شعر هم گفته بود «تو برای وصل کردن آمدی» معنای دیگری دارد. نمی‌دانم قضیه‌ی آن درست هست یا نه. در ماثورات یادم نمی‌آید. قضیه‌ای که او به شعر درآورده – موسی و شبان - را در جایی دیده‌اید؟! معمولاً بناء داشتند حدیث را بیاورند، یا نقلیاتی که از اسرائیلیات بوده یا در کتب اسلامی بوده، نمی‌دانم. اگر چیزی باشد مقصود نحوه‌ی رفتار حضرت علیه السلام با او بود که به او تند شدند و خیلی آزرده شد. مقصود این بود. نه اینکه خدای متعال فی نفسه، لم یرتضیه لنفسه. آنکه لایلیق بجنابه است. او هم باید در خانه‌ی پیامبر خدا برود و چیزی یاد بگیرد. لذا «ارتضاه لخلقه» و رضایت خدا در جایی است که یلیق بجنابه باشد. حمدی باشد که مناسب خدای متعال است. کدام یلیق بجنابه است؟ آن چیزی که از کسانی باشد که علمشان مطابق با واقع و نفس الامر است، نه با تخیلات.

---

[1]. شیخ کلینی، الكافي (چاپ: الاسلامية)، ج 1، ص 70.

[2]. مرحوم نعمانی، كتاب الغيبة، ج 1، ص 134.

بازبینی #3
ایجاد شده 28 ژانویه 2024 14:09:19 توسط ... .
به روزرسانی شده 11 فوریه 2024 10:02:26 توسط ... .